

LIETUVOS RESPUBLIKOS MINISTRAS PIRMININKAS

Gedimino pr. 11, LT-01103, Vilnius, tel. 8 706 63851, faks. 8 706 63877, el. p. LRVkanceliarija@lr.lt

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr. S-1677

DĖL LIETUVOS PRISIJUNGIMO PRIE NATO INOVACIJŲ FONDO IR DALYVAVIMO NATO GYNYBOS INOVACIJŲ AKCELERATORIAUS ŠIAURĖS ATLANTO REGIONUI (DIANA) VEIKLOJE

Vykdamas Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ 240.5. punktą „Skatinti gynybos inovacijas ir tiriamąją veiklą. Sieksime, kad gynybos išlaidos didintų Lietuvos konkurencingumą, skatindami gynybos pramonės, mokslinių tyrimų ir inovacijų gynybos srityje plėtrą. Sieksime diegti inovatyvias technologijas ir sprendimus nacionalinio saugumo ir gynybos srityje, todėl didinsime paramą Lietuvos gynybos pramonei ir tyrimams, taip pat mokslinei ir akademiniai veiklai (...)“, vadovaujantis 2021 m. rugsėjo 29 d. vykusio neformalaus ministrų pasitarimo atmintinės 1 klausimo 2.2 papunkčiu, atsižvelgiant į NATO Gynybos inovacijų akceleratoriaus Šiaurės Atlanto regionui (DIANA) bei NATO Inovacijų fondo svarbą ir suteikiamas galimybes plėtoti inovacijas itin aukštą pridėtinę vertę kuriančiuose sektoriuose per dvigubo panaudojimo prizmę bei užsitikrinti pažangą, teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarimo sprendimo projektą (toliau – Pasitarimo sprendimas).

Inovaciniai ir technologiniai NATO konkurentų ir priešininkų proveržiai komunikacijų, kvantinių, dirbtinio intelekto, autonominių sistemų srityse paskatino NATO sąjungininkus priimti naujų ir proveržio technologijų strategiją bei numatyti tikslus, kaip išsaugoti sąjungininkų technologinį pranašumą, skatinti ir apsaugoti naujas technologijas gynybos ir saugumo srityse, stiprinti technologijų vaidmenį kolektyvinės gynybos, atgrasymo ir bendradarbiavimo su Aljanso partneriais politikoje. 2021 m. birželio NATO viršūnių susitikime Briuselyje buvo patvirtintas sprendimas iki 2022 m. Madrido NATO viršūnių susitikimo įsteigti NATO Gynybos inovacijų akceleratorių Šiaurės Atlanto regionui (DIANA), kuriame dalyvauja visos NATO valstybės narės, ir savanorišką investicinį NATO Inovacijų fondą.

Vadovaujantis 2021 m. rugsėjo 29 d. vykusio neformalaus ministrų pasitarimo atmintinės 1 klausimo 2.2 papunkčiu, buvo sudaryta neformali tarpinstitucinė darbo grupė Lietuvos derybinėms pozicijoms dėl steigiamo NATO Inovacijų fondo valdymo ir struktūros rengti, vadovaujama Vyriausybės kanclerio pirmojo pavaduotojo R. Kriščiūno. Tarpinstitucinė grupė patvirtino Lietuvos atstovus derėtis dėl NATO Inovacijų fondo valdymo ir struktūros: UAB „Investicijų ir verslo garantijos“ (INVEGA) generalinio direktoriaus pavaduotoją, Verslo plėtros direktorę Ingą Beiliūnienę ir Lietuvos Respublikos nuolatinės atstovybės prie NATO gynybos patarėją Karolį Aleksą.

Derybose nuspręsta, kad NATO Inovacijų fondą sudarys dvi dalys – tiesioginės investicijos į įmones ir į fondų fondą, kai investuojama į rizikos kapitalo fondus, kurie toliau investuoja į įmones. Investuojama bus į dvigubos paskirties produktus (technologijas). NATO

Inovacijų fondo numatoma trukmė – 15 metų su galimybe tris kartus pratęsti po vienus metus, o investavimo laikotarpis – 8 metai.

Derybose taip pat priimtas sprendimas, kad valstybių, dalyvausiančių NATO Inovacijų fondo veikloje, finansiniai įnašai bus mokami vadovaujantis hibridiniu 60:40 modeliu, kai 60 proc. viso įnašo šalys moka vienodą dydį, o 40 proc. – pagal kiekvienos šalies bendrąjį vidaus produktą. Lietuvos įnašas į NATO Inovacijų fondą per visą laikotarpį sudarytų 30,26 mln. eurų ir jį reikėtų įmokėti pagal patvirtintą grafiką. Pabrėžiame, kad Lietuvos finansinis įnašas į NATO Inovacijų fondą bus įtrauktas į bendrą šalies gynybos biudžetą.

Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos dalyvavimas kuriant ir diegiant NATO šalių naujas technologijas būtų prasmingas ir sukurtų sąlygas naujiems besikuriantiems Lietuvos startuoliams siekti papildomo finansavimo šaltinio, skatintų Lietuvoje kuriamų dvigubos paskirties technologijų vystymą ir diegimą gynybos ir saugumo srityse.

Pažymėtina, kad 2023 m. taip pat pradės veikti NATO Gynybos inovacijų akceleratorius Šiaurės Atlanto regionui (DIANA). Gynybos inovacijų akceleratorius paspartins naujus technologinius sprendimus, ypač komercinės gynybai ir saugumui pritaikomas technologijas („dvejopos paskirties“), kurios padės spręsti svarbiausius transatlantinius gynybos ir saugumo iššūkius, apjungiant ir panaudojant esamus NATO šalių ir NATO institucijų išteklius. DIANA yra atskira NATO institucija, turinti savo biudžetą ir valdymo struktūrą – Direktorių tarybą. Visos NATO šalys narės iki 2022 m. birželį vyksiančio NATO Madrido susitikimo yra kviečiamos paskirti nacionalinę instituciją, atsakingą už ryšius su DIANA ir technologijų inovacijos veiklas agentūros veikimo srityje, taip pat iki 2022 m. spalio paskirti atstovą į Direktorių tarybą. Planuojama, kad metinis DIANA veiklos biudžetas sieks apie 50 mln. eurų. Atkreiptinas dėmesys, kad Gynybos inovacijų akceleratorių finansuos visos 30 NATO šalių narių. Planuojama, kad 2023 m. Lietuvos įnašas turėtų sudaryti apie 59 tūkst. eurų, ilgainiui suma turėtų didėti. Tikslūs valstybių narių įnašų dydžiai turėtų paaiškėti vėliau.

Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuva pasiūlė 8 galimus NATO Gynybos inovacijų akceleratoriaus Šiaurės Atlanto regionui (DIANA) testavimo centrus, tikėdamiesi palankaus NATO sprendimo dėl testavimo centrų Lietuvoje.

Pasitarimo sprendimu siūloma pritarti Lietuvos prisijungimui prie NATO Inovacijų fondo, ir, vadovaujantis 2022 m. balandžio 26 d. Ekonomikos ir inovacijų ministerijos raštu Nr. 3-1666, pavesti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai būti NATO Inovacijų fondo ir NATO Gynybos inovacijų akceleratoriaus Šiaurės Atlanto regionui (DIANA) koordinuojančia institucija bei užtikrinti įnašų mokėjimą iš ministerijai papildomai skirtų asignavimų. Kadangi Ekonomikos ir inovacijų ministerija, kaip viešojo administravimo subjektas, negali investuoti į komanditinę ūkinę bendriją, pritarti, kad Lietuvai NATO Inovacijų fondo veikloje atstovautų inovacijų srityje veikianti nacionalinė plėtros įstaiga – uždaroji akcinė bendrovė „Investicijų ir verslo garantijos“ per Inovacijų skatinimo fondą.

2022 m. birželio 29–30 d. vyksiančiame NATO Madrido viršūnių susitikime šalių vadovai turėtų pasirašyti Įsipareigojimų laišką (*Letter of Commitment*) dėl prisijungimo prie NATO Inovacijų fondo. Suderėtą komanditinės ūkinės bendrijos sutartį dėl NATO Inovacijų fondo 2023 m. vasarį pasirašytų uždaroji akcinė bendrovė „Investicijų ir verslo garantijos“. Iki to laiko Ekonomikos ir inovacijų ministerija turi pateikti reikalingų teisės aktų ar jų pakeitimo projektus, kurie leistų įgyvendinti Pasitarimo sprendimą.

PRIDEDAMA. 1. Pasitarimo sprendimo projektas, 1 lapas.

2. Įsipareigojimų laiškas, 2 lapai.

Ministrė Pirmininkė

Ingrida Šimonytė

Lina Saulėnaitė-Višinskienė, tel. 8 70663769, el. p. lina.saulenaite@lr.lv